

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

Do użytku służbowego

ppłk dr inż. Stanisław KULCZYŃSKI

Realizacja przedmiotu Metodyka Szkolenia Taktycznego
w grupie słuchaczy Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów
Działań Specjalnych - wnioski uzyskane po zakończeniu
roku szkolnego 1990/91

Sprawozdanie z badań

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej

S/1657

05-001657-003-0

12840

Biblioteka Główna
Akademii Sztuki Wojennej

12840

09-012840-000-0

1991

INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

Do użytku służbowego

ppłk dr inż. Stanisław KULCZYŃSKI

Realizacja przedmiotu Metodyka Szkolenia Taktycznego
w grupie słuchaczy Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów
Działań Specjalnych - wnioski uzyskane po zakończeniu
roku szkolnego 1990/91.

Sprawozdanie z badań

5/1657³

TEMAT BADAŃ: Realizacja przedmiotu Metodyka Szkolenia Taktycznego w grupie słuchaczy Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów Działań Specjalnych.

- CELE BADAŃ:**
1. Poznanie poglądu słuchaczy na zakres i sposób prowadzenia zajęć z przedmiotu Metodyka Szkolenia Taktycznego.
 2. Uzyskanie wniosków pozwalających udoskonalić dobór tematów zajęć oraz sposoby ich przeprowadzenia z przedmiotu Metodyka... .
 3. Ustalenie korelacji i zależności pomiędzy przedmiotem Metodyka..., a pozostałymi przedmiotami realizowanymi na kursie.
 4. Poznanie opinii uczestników kursu na temat jego organizacji i przebiegu.

TEREN BADAŃ: Akademia Obrony Narodowej

CZAS PROWADZENIA BADAŃ:

Przełom drugiej i trzeciej dekady czerwca 1991 r. /Okres bezpośrednio przed zakończeniem kursu.

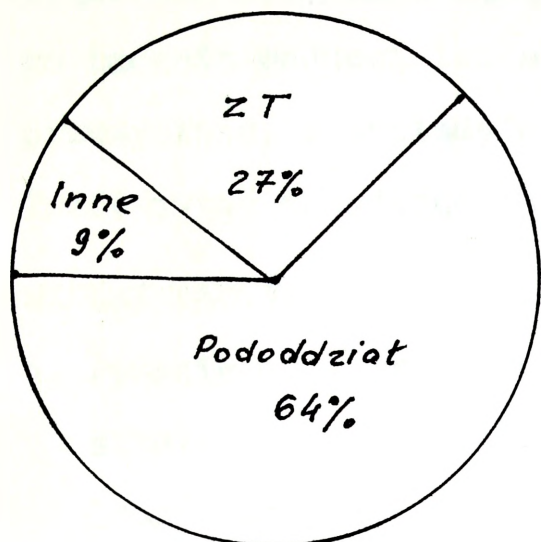
UCZESTNICY BADAŃ:

Grupa słuchaczy Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów Działań Specjalnych w składzie 11 osób.

W grupie reprezentowane były następujące stanowiska służbowe:

dowódca ks - 3 oficerów	- 27%
zastępca dowódcy ks 1 oficer	- 9%
oficer Wydziału Rozpoznawczego ZT - 3 oficerów	- 27%
oficer operacyjny ks - 2 oficerów	- 18%
dowódca grupy rozpoznania specjalnego - 1 oficer	- 9%
wykładowca taktyki działań specjalnych - 1 oficer	- 9%

Wynika z tego, że problematyką kompanii zainteresowana była zdecydowana większość uczestników kursu /64% - 7 oficerów/

PROWADZĄCY BADANIA: adiunkt Zakładu Metodyki Szkolenia IDW

ppłk dr inż. Stanisław Kulczyński.

BADANE ZAGADNIENIA:

1. Oczekiwania słuchaczy kursu co do przedmiotu Metodyki Szkolenia Taktycznego.
2. Zakres tematyczny przedmiotu.
3. Sposób prowadzenia zajęć z Metodyki Szkolenia Taktycznego.
4. Korelacje przedmiot Metodyka... z innymi przedmiotami wykładanymi na kursie.
5. Spostrzeżenia i uwagi słuchaczy odnośnie organizacji i prowadzenia kursu oraz przedmiotów wykładanych na kursie.

WARUNKI PRZEPROWADZENIA BADAŃ

Badania zostały przeprowadzone metodą ankietowania. Ankieta składała się z 11 pytań. Trzy z tych pytań były typu skategoryzowanego, pozostałe były typu otwartego. Ankieta została przeprowadzona w sposób anonimowy, co zdaniem prowadzącego badania powinno zwiększyć szczerłość wypowiedzi. Ankietowani mieli dużą ilość czasu na odpowiedzi /rzędu tygodnia/. Termin przeprowadzenia dobrany na 10 dni przed zakończeniem kursu zapewniał odpowiedni

poziom wiedzy na poruszane tematy wśród ankietowanych. Można również założyć, że ankietowani mieli już wyrobione /ustalone/ poglądy na większość problemów będących tematem ankiety, co zdaniem prowadzącego badania podnosi ich obiektywizm i wiarygodność /odpowiedzi są przemyślane, a poglądy nie powstają w chwili udzielania odpowiedzi/. Treść pytań składających się na ankietę zawiera załącznik nr 1.

WYNIKI BADAŃ:

1. Pytanie nr 1 brzmiało: "Czego oczekiwałeś od przedmiotu Metodyka szkolenia na kursie, w którym uczestniczyłeś?"

Odpowiedzi udzielane na to pytanie można sprowadzić do czterech zasadniczych problemów:

a/ zapoznania z organizacją i prowadzeniem ćwiczeń taktycznych - 27% respondentów.

b/ przedstawienia sposobów prowadzenia dokumentacji szkoleniowej 18% respondentów.

c/ nauczania się opracowywania ćwiczeń - 73% respondentów.

d/ zapoznania się z planowaniem na szczeblu pododdziału - 36% respondentów.

2. Pytanie nr 2 brzmiało: "Czy uważasz, że przedmiot ten jest na kursie potrzebny?"

100% respondentów udzieliło odpowiedzi twierdzącej

27% respondentów dodatkowo podkreśliło rangę tego przedmiotu

używając sformułowań: bardzo potrzebny, nieodzowny, najważniejszy na kursie.

3. Pytanie nr 3 brzmiało: "Czy ilość godzin na przedmiot była:

respondenci mieli do wyboru cztery warianty odpowiedzi:

a/ za duża

b/ za mała

c/ wystarczająca

d/ mam inne zdanie /jakie?/

Rozkład uzyskanych odpowiedzi był następujący:

- a. 0%
- b. 18%
- c. 82%
- d. 0%

18% respondentów uważało dodatkowo, że prezentowana ilość godzin była wystarczająca jedynie do zapoznania się z przedmiotem, natomiast na dokładną naukę zdecydowanie za mała.

Wśród dodatkowych uwag ^{sugerowano} [redacted], że na zajęciach było za dużo teorii, sugerowano również zwiększenie ilości godzin na ćwiczenia taktyczne.

4. Pytanie nr 4 brzmiało: "Jakie tematy są Twoim zdaniem zbędne w programie przedmiotu Metodyka szkolenia w zakresie dotyczącym kursu, w którym uczestniczyłeś?" Rozkład uzyskanych odpowiedzi był następujący:

- a. Wszystkie tematy dobre 64% respondentów
- b. Planowanie szkolenia na wyższych szczeblach 9% respondentów
- c. System szkolenia wojskowego 18% respondentów
- d. Formy i metody szkolenia 9% respondentów
- e. Seminarium z zakresu organizacji i planowania szkolenia 9% respondentów

5. Pytanie nr 5 brzmiało: Jakich tematów brakowało Twoim zdaniem w tym programie przedmiotu Metodyki szkolenia? Rozkład odpowiedzi był następujący:

- a. Pełny zakres tematów 18%
- b. Zbyt mało tematów dotyczących planowania szkolenia 18%
- c. Nie wiem 55%

Ponadto 45% respondentów uważa, że należałoby zwiększyć ilość godzin przeznaczonych na niektóre z tematów. Do tematów tych nale-

zą:

- opracowanie zamiaru stron w ćwiczeniu;
- opracowanie położenia wyjściowego;
- opracowanie zarysu dynamiki walki;
- opracowanie diagramu szkolenia.

Słuchacze sugerują również wprowadzenie omówienia ćwiczenia jako ostatniego zajęcia w ćwiczeniu.

6. Pytanie nr 6 brzmiało: Czy materiały, które otrzymywałeś pod względem treści i formy były:

- a. wystarczające i jasne
- b. niewystarczające i niejasne
- c. miały zasadnicze braki /jakie?/
- d. mam inne zdanie /jakie?/

91% respondentów wybrało odpowiedź oznaczoną literą a. 9% uważało natomiast, że otrzymywane materiały były: "niewystarczające pod względem formy i treści! Brak uwzględnienia specyfiki działań specjalnych"

7. Pytanie nr 7 brzmiało: Czy sposób prowadzenia zajęć /forma zajęć, sposób prowadzenia, przygotowanie wykładowcy, itp./ Twoim zdaniem był:

- a. właściwy
- b. niewłaściwy
- c. mam inne zdanie

73% respondentów wybrało odpowiedź "a", 27% odpowiedź "c".

Wśród odpowiedzi podkreślano komunikatywność prowadzenia zajęć /9%/, właściwy i ciekawy /niekonwencjonalny/ sposób prowadzenia /9%/.

Jedynym przedmiotem prowadzonym według wcześniej opracowanej koncepcji i z odpowiednio przygotowanymi materiałami /27%/.

Wśród komentarzy respondenci sugerowali kształcenie słuchaczy poprzez wykazywanie błędów. Wysoko przez respondentów ocenione

zostało zmuszanie do samodzielnego myślenia i inwencji oraz rozwiązywania problemów oraz elastyczność u wykładowcy w prowadzeniu dyskusji.

8. Pytanie nr 8 brzmiało: "Czy uważasz, że skorzystałeś uczestnicząc w zajęciach z Metodyki szkolenia na kursie?"

Odpowiedzi "tak" udzieliło 64% respondentów, odpowiedzi "Tak dużo" lub "bardzo skorzystałem" 27%. 9% uważało, że był to przedmiot, który zdominował inne pod względem formy zajęć i sposobu prowadzenia oraz przygotowania wykładowcy.

9. Pytanie nr 9 brzmiało: "Jakie przedmioty Twoim zdaniem miały zdecydowane powiązania z Metodyką szkolenia.

Rozkład odpowiedzi był następujący:

Taktyka działań specjalnych	91%
Taktyka ogólna	64%
Armie obce i rozpoznanie wojskowe	45%
Sztuka operacyjna	27%
Dowodzenie i praca sztabów	9%
Organizacja i mobilizacja wojsk	9%

W komentarzach respondenci narzekali na zbyt niski poziom prowadzonych zajęć z taktyki działań specjalnych i taktyki ogólnej. Sugerowano również powiązania tematów taktyki ogólnej z metodyką /braki w taktyce wychodziły w takich zajęciach jak opracowanie zamiaru stron, położenia wyjściowego, itp./.

10. Pytanie nr 10 brzmiało: Czy zakres wiedzy w tych przedmiotach prezentowany na kursie był Twoim zdaniem wystarczający dla zabezpieczenia powiązań z Metodyką szkolenia. Jeżeli nie to w czym widzisz braki?

Słuchacze udzielając odpowiedzi na to pytanie w formie opisowej łączyli w niej również odpowiedź na następne pytanie "Jakie inne uwagi nasunęły Ci się odnośnie zajęć prowadzonych na kursie oraz

co do sposobu jego organizacji i przeprowadzenia. Odpowiedzi na te pytania grupowały się wokół następujących problemów:

- a. zakresu wiedzy z przedmiotów skorelowanych z Metodyką szkolenia
- b. sposób prowadzenia zajęć
- c. przygotowanie i stosunek wykładowców do zajęć
- d. organizacja i prowadzenie pokazów
- e. organizacja i prowadzenie ćwiczeń na kursie.

Ad.a. Ogólnie zakres wiedzy w przedmiotach skorelowanych z Metodyką 36% respondentów oceniło za wystarczający i również 36% za niewystarczający.

Rozpatrując poszczególne przedmioty należy stwierdzić że:

A. W Taktyce działań specjalnych zakres wiedzy za wystarczający uznało 36%, niewystarczający 27%. Do mankamentów sygnalizowanych przez słuchaczy należało:

"... większość problemów wynikłych z problematyki zajęć rozwiązywaliśmy sami w grupie często nie do końca i problem pozostawał w związku z brakiem praktycznych wiadomości wykładowcy o DS.

B. W Taktyce ogólnej zakres wiedzy za wystarczający uznało 18%, za niewystarczający 27%.

Słabe strony prezentowanego przedmiotu: "za dużo gadania i teorii za mało pracy graficznej na mapie i na zajęciach pod okiem wykładowcy. Bezmyślne przerysowywanie map na samokształceniu.

Niski poziom. Brak powiązania z TDS.

C. W Sztuce Operacyjnej zakres wiedzy za wystarczający uznało 27%, za niewystarczający 18%. Słabe strony przedmiotu: Rekonesans wybrzeża - strata czasu. Brak powiązania z TDS.

D. W Dowodzeniu i pracy sztabów. Zakres wiedzy za wystarczający uznało 9%, za niewystarczający 18%. Słabe strony przedmiotu: "Sztampa i abstrakcyjna teoria", zły dobór tematów.

E. W Armiach obcych i rozpoznaniu wojskowym. Zakres wiedzy wystarczający 18%, niewystarczający 9%. Słabe strony przedmiotu:

"...brak właściwej nauki oceny przeciwnika, tylko jakieś czysto teoretyczne rozważania", zbyt wysoki szczebel rozpatrywanego przeciwnika, szczególnie w początkowym okresie kursu. Brak powiązania z TDS.

F. W Geografii Wojennej. Zakres wiedzy niewystarczający 19%. Słabe strony przedmiotu: "Brak ukierunkowania na działania specjalne", "Tematy zajęć całkowicie nieprzydatne dla działań specjalnych", "Brak zdjęć lotniczych, pracy na mapach przeciwnika".

G. Język obcy. Zakres wiedzy niewystarczający 27%. "Zbyt mało godzin na naukę i wyrównanie poziomu, za dużo na stratę".

Ogólnie ten dział negatywnie oceniło 36% respondentów, pozostali zachowali stosunek obojętny lub nie wypowiedzieli się na ten temat.

Ad. b. Słuchacze dużo zastrzeżeń wyrazili co do sposobu prowadzenia zajęć. Należały do nich przede wszystkim:

- trzymanie się utartych schematów - rozwiązań katedralnych;
- brak dokumentacji szkoleniowej - lub przygotowana w pośpiechu i z błędami;
- stosowanie przestarzałych materiałów szkoleniowych.

Ogólnie pozytywnie sposób prowadzenia zajęć oceniło 9%, negatywnie 27%. Pozostali nie wypowiedzieli się na ten temat.

Ad. c. Większość! słuchaczy podkreśla brak kompetencji wykładowców /z małymi wyjątkami/ prowadzących zajęcia na kursie.

Wykładowcy reprezentowali słabe przygotowanie merytoryczne, brak znajomości problematyki DS. Małe zaangażowanie wykładowców. Schematycznie prowadzenie zajęć - wg posiadanych rozwiązań katedralnych.

Ogólnie negatywne wypowiedzi wyraziło 64%, pozytywnie 9%, pozostali nie wypowiedzieli się.

Ad. d. Słuchacze nisko ocenili dobór i organizację pokazów prowadzonych w WSiW, w Lublińcu oraz bazach Marynarki Wojennej. Słuchacze podkreślają brak rozeznania organizatorów w możliwościach organizacji ciekawych pokazów.

Ugólnie negatywnie pokazy oceniło 45% odpowiadających, pozostali nie wypowiedzieli się. Ucen pozytywnych 0%.

Ad. e. Nisko oceniono również uczestnictwo w prowadzonych ćwiczeniach, szczególnie w ćwiczeniu szkieletowym III kursu AON. Słuchacze czuli się niepotrzebni, na siłę wcisnięci w struktury organizacyjne. Większość respondentów uważa ten czas za stracony. Ugólnie negatywne oceny 55%, pozytywne 0%, pozostali nie wypowiedzieli się.

Podsumowując uzyskane wyniki badań należy stwierdzić, że można je traktować jako badania sondazowe, wymagające dalszego potwierdzenia. Kurs był bowiem organizowany po raz pierwszy i trudno znaleźć było bez żadnych doświadczeń optymalną formułę struktury jego programu.

Niemniej badanie sygnalizują pewne kierunki działania, które należy podjąć aby zajęcia na tym kursie podnieść na wyższy poziom. należą do nich:

- dobór odpowiednich treści programowych w niektórych z przedmiotów pod kątem powiązania ich z praktyką i działaniami specjalnymi;
- lepsze przygotowanie materiałów szkoleniowych /nowosci/;
- dobór wykładowców do zajęć na kursie orientujących się w problematyce działań specjalnych;
- zwiększenie uwagi przy organizacji ćwiczeń i pokazów na praktyczne korzyści, które można osiągnąć z uczestnictwa w tych przedsięwzięciach.

1. Czego oczekiwałeś od przedmiotu Metodyka szkolenia na kursie w którym uczestniczyłeś?
2. Czy uważasz, że przedmiot ten jest na kursie potrzebny?
3. Czy ilość godzin przeznaczona na przedmiot była:
 - a/ za duża
 - b/ za mała
 - c/ wystarczająca
 - d/ mam inne zdanie /jakie?/
4. Jakie tematy są Twoim zdaniem zbędne w programie przedmiotu Metodyka szkolenia w zakresie dotyczącym kursu, w którym uczestniczyłeś?
5. Jakich tematów brakowało Twoim zdaniem w tym programie przedmiotu Metodyki szkolenia?
6. Czy materiały, które otrzymywałeś pod względem treści i formy były:
 - a/ wystarczające i jasne
 - b/ niewystarczające i niejasne
 - c/ miały zasadnicze braki /jakie?/
 - d/ mam inne zdanie /jakie?/
7. Czy sposób prowadzenia zajęć /forma zajęć, sposób prowadzenia, przygotowanie wykładowcy itp./ Twoim zdaniem był:
 - a/ właściwy
 - b/ niewłaściwy
 - c/ mam inne zdanie /jakie?/
8. Czy uważasz, że skorzystałeś uczestnicząc w zajęciach z Metodyki szkolenia na kursie?
9. Jakie przedmioty Twoim zdaniem miały zdecydowane powiązanie tematyczne z Metodyką szkolenia?
10. Czy zakres wiedzy w tych przedmiotach prezentowany na kursie był Twoim zdaniem wystarczający dla zabezpieczenia powiązań z Metodyką szkolenia. Jeżeli nie, to w czym widzisz braki?
11. Jakie inne uwagi nasunęły Ci się odnośnie zajęć prowadzonych na kursie oraz co do sposobu jego organizacji i przeprowadzenia.

01821

